

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 1.

3. Stycznia 1825-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Gazety Nowo-Yorkskie powtarzają dawną nowinę, że Boliwar po bitwie jazdy z Kanterakiem stoczył z tymże Jenerałem krwawą bitwę, w której sam Kanterak poległ, i Boliwar, chociaż stracił 6000 ludzi, niebawem iednak potém opanował Limę i Kalao. Kuryier powatpięwa o téj wiadomości, ponieważ nadeszła z Puerto-Cabello, mieysca odległego niezmiernie od pola bitwy, i ponieważ idące morzem listy z Quilea (blisko Callao) z d. 19. Sierpnia nic o takięj potyczce nie namieniają.

Hiszpania.

Podług wiadomości z Madrytu z d. 2go Grudnia Król po ostatnim napadzie podagry tak dalece wyzdrowiał, iż bulletyny więcéy nie wychodziły.

Jego Królewicowska Mość Xiążę Maksymilian Saski z dostojną swoją Córką Xiężniczką Amalią spodziewany był w d. 2. z. m. w Eskuryału. Jego Królewicowska Mość bawił dłużej iak zamierzył w Burges dla obezrzenia tamiecznych starożytności. (Według późniejszych wiadomości, zjechał Xiążę ten w d. 3. z. m. do Eskuryału.

Dziennik Gwiazda donosi z Wittoryi pod d. 18. Listopada: »Xiążę Maksymilian Saski, który tu dnia wczorajszego zjechał, dzisiaj rano o godzinie 7 1/2 słuchał Mszy przez Spowiednika jego mianęy, a o godzinie 9tej był z Córką Swoją Amalią na dragięj Mezy w kościele Ś. Michała. Jego Królewicowska Mość nie przyjął wszystkich uroczyści i był wielce zdziwiony z przygotowań, jakie miasto na jego przyjęcie poczyniło. Kapelan pułku ochotników Król: miał do niego mowę w języku łacińskim, w której okazał, iż gotów jest za Króla samowładnego i Religiją stać się ofiarą. Przy odjeździe, który o godzinie 10tej nastąpił, Municypalność podała Xięciu adres, w którym życząc szczęścia Jego Królewicowskięj Mości do oglądania swęj córki, następujące dodała oświadczenie: »Mamy zupełną nadzieję, iż przybycie Jego Królewicowskięj Mości spełni często okazywane życzenia tegoż miasta widzieć swego wielce ukochanego

Monarchę w spokojnym posiadaniu Tronu, tak iak go od Przodków Swoich oddziedziczył, bez Jzb, bez Konstytucyi, słowem, bez tego wszystkiego, co by pod iakimkolwiek pozorem ograniczać mogło prawa udziałności. Xiążę! Te to są życzenia tego wernego miasta mieszkańców, mniających serca pitające czystą miłością do swego Króla i Królowey, którzy przez swą heroiczną cierpliwość i inne przynioty cały Naród wprawili w podziwienie.« — Ponieważ liberaliści rozsiwają, że Xiążę ten będzie się starał zniewolic Króla do dania Ludowi swemu Rządu reprezentacyjnego, zatem wszędzie, gdzie będzie przejeżdżał, mają mu być podobne adresy podawane. Władze Biskayskie i oddział ochotników Królewskich z Bilbao, przybyli tu dla powitania Xięcia. Złe myślący powiększyli słabość Króla; tyle pewna, że przez zwykatoryje Król wielkiej doznał ulgi.

Król Jegomość nagradzając męstwo i wytrwałość Jenerałów i Oficerów, którzy ze sławą walczą za sprawę Tronu w Pern, nadał Wice-Królowi Laserna godność Hrabiego de los Andes, i Wielki Krzyż orderu Ferdynanda. Również Jenerałów: Kanteraka i Valdeza ozdobił Monarcha Wielkim Krzyżem wspomnianego orderu, a Brygadyierów: Alvareza, Olanetę, Moneta, Lorrige, Carratalę, La Herra i Vidlalobozę posunął na stopień Marszałków-pólnych.

Gazeta Madrycka z d. 7. Grudnia powstaie mocno przeciwko zabiegom Paryzkiego Konstytucyjonisty, który pod tytułem prywatnéj korespondencyi, ogłasza codziennie oburzające kłamstwa o stanie Hiszpanii. Do tych należy wiadomość o mniemanych bezprawiach, które mieli popełnić rojalisci, skoro wiadomieni zostali, że wojsko Francuzkie wyciąga ze Stolicy. Spokojność publiczna, iak wojsko to zaczęło wychodzić ani na chwilę nie była zaburzona. »Przykro nam«, mówi taż Gazeta, »widzieć wychodzące wojsko, przez nas po przyjacielsku przyjęte, obchodzące się z nami zawsze po przyjacielsku i któremu na zawsze szczerze będziemy przychylnymi i wdzięcznymi.«

Znany Jenerał Romagosa mianowany jest Gubernatorem w Mataro (w Katalonii). Mój

wia, że były Wice-Król w Nowej Hiszpanii, hrabia Venadito, przeznaczony na Wice-Króla do Nawarry, a Jenerał Castannós, dowódcą wojskowym Katalonii.

Wielka Brytania i Irlandya.

Listy z Madras donoszą, iż w obozie Birmanów widziano dwóch Europejczyków. Nie piszą o nich więcej, bo, jak zwyczajnie w takich rzeczach jeszcze panuje niepewność.

Warta jest uwagi, że Sądy Angielskie nie każą wydawać pieniędzy obcym executorom testamentu i kuratorom zagranicznych małoletnich i w opiece będących, jeżeli nie ma dostatecznej rękojmi Angielskiej na podwójną ilość. Taki przynajmniej wyrok wydał niedawno Sąd prerogatyw na żądanie kuratora z Genui względem podniesienia 16,000 fun. szter.

F r a n c y j a.

W Niedzielę d. 12. Grudnia były u Dworu liczne pokoje; poczem przewodniczył Król Radzie Ministerjalnej, która trwała trzy godziny, a wieczór przepędził w świetnym kole u Xieźnety Berry.

Przed Sądem pierwszjej instancyi rozpoczęła się sprawa dotycząca się pamiętników Józefa Fouché. P. Gauthier Ménars, obrońca dziedziców Xiecia Otranto, żądał utłumienia owych pamiętników, jako fałszywych i podzuconych, i wynagrodzenia 40,000 franków, na rzecz ubogich.

Kuryier Francuzki umieścił w Paryżu mieszkającego Brazylczyka list, ściągający się do niedawno udzielonego artykułu z Gazety Lizbońskijej, a naganiający obsadzenie floty Brazylijskiej Negrami. Brazylczyk dowodzi, że umieszczeni przez Rząd Negrowie, są albo wolnymi Negrami, lub przez Rząd kupieni, a potem uwolnieni. Negry te nie będą nigdy chcieli wolności, którą im dobrowolnie nadał. Portugalczycy powinni wiedzieć, że Holendrzy, równie tak waleczni, jak maythowie Portugalscy, wypędzeni zostali z Pernambuku przez Negra Henryka Diaz, że Negrowie pomagali Cesarzowi Dom Pedro wypędzić Jenerała Avileza z Rio de Janeiro, i że wielu Negrów opuściło dobrowolnie swych Panów dla zaciągnięcia się w batalionach, które w Bahii trzymały w oblężeniu Portugalskiego Jenerała Madeira.

Dóm handlowy Paryzki Outrequin i Jaugé upoważniony jest przez Króla Hiszpańskiego do umorzenia pierwszjej z dwudziestu części pożyczki Guebharda, która ciągniona będzie przez losy w d. 1. Marca, a podług innych jeszcze prędzej.

Kuryier z dnia 11go Grudnia zawiera następujący wynek z listu prywatnego pisanego z Paryża pod d. 8. z. m.: »Wiem z pewnego źródła, że Ministeryum nie ma zupełnie zamiaru przekładać na następującem posiedzeniu iakiego projektu do ustawy względem zmniejszenia prowizy wieczystych. Co się dotyczy wynagrodzenia wychodźców, takowe nastąpi za pomocą pożyczki, mającej być w pięciu latach wypłaconey.«

Gwiazda z d. 8. b. m. zawiera: »Mamy gazety z Kolumbii dochodzące do dnia 26. Września. Rząd w Bogota uznał potrzebę zwołania milicyi krajowej. Zład unoszą, że okoliczności Boliwara nie są w takim stanie iak brzmią jego doniesienia. Zwołanie milicyi pograżyło mieszkańców Rzeczpospolitey a rozmaite z tąd wieści zniewoliły redaktora gazety Bogocijskiej *El Constitutional* do artykułu, który jest dosyć ważny, bo z niego okazuje się, że Rzeczpospolita nie zupełnej doznaie spokojności. Możliż było wierzyć? że w tój nowej Rzeczpospolitey są ludzie, którzy nie umieją cenić wolności; ludzie, którzy zawsze jeszcze oddani są zasadom monarchicznym, i którzy iak wspomniona wyraża gazeta, doznają zupełnej wolności nie chcąc onę, lub na nią nie zasługując. Utrzymywało wielu dotąd, że duchowienstwo zgadzało się na wprowadzenie Rządu republikanckiego. Przez powstawanie Konstytucyonisty przeciwko temuż, jest powód do wierzenia co innego. Gdyby w takim tonie postępowano, tedy duchowienstwo będzie wnet zmuszone oświadczyć się publicznie przeciwko Rzeczpospolitey. W takim przypadku nietrudnoby przewidzieć skutku; wiadomo, co mogą duchowni w nowym świecie. Liberalizm gazety *Correo de Bogota* jest bardziej przesadny iak Konstytucyonisty. Aby czytelnikom naszym dać o tём wyobrażenie, udzielamy pokrótce, iak się gazeta *Star* z dnia 2. b. m. w tój mierze wyraża: »*Correo* ma zamiar odkrywać przesadne żądania i wiarołomne plany Fanatyków, którzy tak w Kolumbii iak i w Hiszpanii są najzapamiętaleszymi nieprzyjaciółmi wolności Konstytucyonnej, i okazali się już gotowymi utrzymać wszystkimi środkami oszerestwa, dawne nadużycia i niemane prawa यसkowego przesądu. Ci nieprzyjaciele nowego rzeczy porządku w Kolumbii wystawiają religią wkoniecznym związku z instytucyami, które właściwie ich duchowi się sprzeciwiają. Według nich klasztory są przedmurzem chrześcijaństwa, i wniosek, aby niektóre z nich sprzedać na potrzeby Państwa, miany jest za świętokradzki i bezbożny. Tym to ludziom odpowiada *Correo* pyta-

niem, Jestli w piśmie świętym przynajmniej słowo za klasztorami *). Correo, dodaje Star, w innym artykule, stara się okazać nadużycia i błędy kościoła Rzymskiego. Gwiazda kończy, niepotrzeba nam gazet kolumbijskich, dla dowiedzenia, że bezbożność i rewolucja są sobie siostry, sędziemy iednak, że tego nowego odowodu za prawdą dawno przez nas uznaną nienależy pokrywać milczeniem. Nakeniec przekonają się przecie, że liberalizm w polityce prowadzi niezmiennie do podobnych obłędów w religii. Widziemy to dostatecznie w postępowaniu liberalistów wszystkich krajów świata, tak w Europie jak Afryce; wszyscy są przypiszczeni nieprzyjaciele chrześcijaństwa a nadewszystko Kościoła katolickiego.«

Zjednoczone Niderlandy.

Druga Izba Stanów Jeneralnych na posiedzeniu swoim przyjął w d. 8. Grudnia większością 69 głosów przeciwko 26, projekt do ustawy, podług którego ma być zaciągniona pożyczka 2 miliony ZR. dla osuszenia Zuid-Plat.

Szwajcaryja.

Nie tylko w wschodnich i północnych okolicach Szwajcaryi były deszcze i powódzie w Listopadzie, lecz także i w południowych i zachodnych, iakoteż w sąsiednim kraju Sabandyi, gdzie na dolinie Maurienne, potoki górne do takiej wzniosły się wysokości, iż zalały drogę z Chambery na górę Mont Cenis iadącą i wszelkie związki przerwały. Rzeki: Arcq i Izer a mocno wezbrały, i zalały piękną dolinę Grecivaudan. Trudno sobie wystawić zniszczenia, iakie poczyniły wody w S. Michel, w S. Etienne, w S. Marie de Cuire i w różnych innych gminach doliny Maurienne. Jeziora: Genewskie, Annecy, Bourget i Aigue-

bellete, wzniesione są nad swój zwyyczajny stan, co w tęg porze rzecz niesłychana. W Graubindten, szczególnię w Engadin, Surselva, Prattgan, spadło wiele śniegu. W Davos, Berguin i Vivio iest go więcej, iak na stop 6, i mieszkancy z Splügen i nad tylnem Renem w dolinie leśny Renskiy podieli wiele pracy, aby drogę przez góry Splügen i Bernhardin, uczynić przystępną. Śnieg rozciągał się w ostatniy połowie Listopada po za Chur i Maienfeld, aż w Lichtenszteinskie i prawie aż do jeziora Bodenskiego. — W skutek częstych deszczów oprócz powodzi w wielu miejscach poobrywały się góry i ziemia się pousuwała. W Sernens w Prattigauskiem, w Kantonie Graubindten, oderwał się kawał góry i zawałił pola. Na dolinie Sgo Antoniego, w Szloewis, powyżey Fiberis i Jenins, nad Galems i Waldhausern, ku przedniem Renowi, wiele wzgórzów się usunęło i na sto stóp odpadło. Taki sam przypadek był w okolicach Aarau, nad jeziorem Zürichskim, w Appenzell, Thurgau i w Kantonie S. Gallen, gdzie szczególnię w tēm ostatniem miejscu, urwał się kawał góry Gonzenskiy i upadł przy Schollberg powyżey Sargans.

Niemcy.

W d. 16. Grudnia popołudniu o godzinie 1szej przybył Król Jegomość Bawarski do Mjonachium, zaś Królowa Jeyność Bawarska wraz z Królownami w d. 18. t. m.

Król Jego Mość najwyższą uchwałą swoją datowaną w Wiedniu z d. 12. Grudnia, stosownie do przepisów tytułu VII. §. 22. ustawy postanowił zwołać Stany królestwa.

Prusy.

WNrze. 47. Dziennika Rządowego wychodzącego w Magdeburgu umieszczone iest król. Konsistorza Prowincyi Saskiyy następujące Uwiadomienie: »Aby ile możności w wielu względach szkodliwe wciśhanie się takich stanów do rządu uczących się, które do rzemioś są przeznaczone, ograniczyć, ninieyszem przepisuje się, że synowie włościan, rzemieślników i t. d. chociaż się pilnością i dobrem postępowaniem zalecają, atoli gdy nie mają tak szczególnych talentów, iż by z pewnością przez nauki coś odznaczającego uczynili, mają być od korzystania dobrodzieystw funduszów król. Konsistorza wyłączeni, i na przyszłość tylko w tedy będą mogli być do takowych przedstawianymi, gdy świadectwo Kollegium nauczycielskiego udowodni ich szczególny talenta.

*) Przed kilku dniami niechciał pewien Anglik stawić się przed sądem przysięgłych Londyńskich ponieważ nalazł w Biblii text przeciwko Sędziom Jury. Ze skrupulem tym oświadczył się przed Prezydentem, który mu odpowiedział, iż nie iest powołany do rozwiązywania zarzutów teologicznych, i że sbrupulant pomimo wykładu Biblii nie-przyjaźnego sędziom, poddać się ma prawom. Takiem sposobem niechcąc Correo klasztorów, bo o nich niema wzmianki w Biblii Anglik niechciał Przysięgłych, bo niema nic o tēm a może coś tylko przeciwko temuż zawiera biblia, a może w nikiakim czasie sami Kolumbiyczykowie nie zechcą swę Rzeczpospolity, bo niema o tēm wzmianki w Biblii i życzymy z serca, aby towarzystwa biblijne ziednały sobie przynajmniej tę zasługę oświeccenia!

Prsypisek Gwiazdy.

Królestwo Polskie.

Najjaśniejszy Cesarz i Król najłaskawiej mianować raczył Senatorami Kasztelanami Królestwa Polskiego: JJPP. Wiktora Rembielińskiego, Prezesa Trybunału Cywilnego I. Instan. Woiewód. Augustowskiego. Jana Hr. Wielopolskiego. Michała Hr. Potockiego. Witolda Hr. Alexandrowicza.

R o s s y i a.

Z Wilna d. 28. Listopada v. s.

Najjaśniejszy Cesarz Jegomość raczył zaszczyścić orderem S. Włodzimierza zgięty klasy wielkiego krzyża, Jenerał Gubernatora Archangielskiego, Wołogodzkiego i Ołonieckiego, Jenerała Majora Minieckiego. — Kawalerem orderu S. Alexandra Newskiego Przenayw. Ambrożego Arcy-Biskupa Kaząńskiego i Simbierskiego. — Orderem S. Anny 1szej klasy Przenayw. Dyonizego Biskupa Permskiego i Ekaterynburgskiego, oraz rzeczywistego Radzcę Stanu Popowa, Cywilnego Astrachanskiego Gubernatora.

Cesarz Jegomość udarować raczył szpandą złotą, brylantami sadzoną, z napisem: «za waleczność» Jenerała Majora, Xiążęcia Gorczakowa, dowódcę 3ciej brygady 22 dywizyi, w nagrodę wielkiej waleczności i rozrządnych środków i rozrządzeń, w ciągu miesiąca Lipca, przeciwko Abasom.

Dnia 24. v. s., z okoliczności przybycia Ich Cesarzkich Wysokości Wielkich Xiążen, Maryi Pawłowny i Anny Pawłowny, również i Ich Dostojnych Małżonków do tej stolicy, były wielkie pokoje u Dworu. Członkowie Najświętszego Synodu, Rady Państwa i Senat Rządzący mieli zaszczyt bydź przypuszczonemi, o godzinie wpół do 12tej; PP. Jenerałowie i Officerowie wyżsi gwardyi i woyska o godzinie 11tej; PP. Urzędnicy Dworu i Urzędnicy cywilni o godzinie wpół do 12tej; Damy honorowe i inne Damy Dworu o godzinie 1szej, a nakoniec Ciało Dyplomatyczne o godzinie 2giej.

Dnia 20go b. m. z powszechnym żalem umarł w Petersburgu Teodor Piotrowicz Uwarow, Jenerał-Adjutant Jego Cesarzkiej Mości, wszystkich Rossyjskich i wielu cudzoziemskich orderów Kawaler. Mnogie zasługi szanownego tego męża, miłość jego ku Monarsze, i poświęcenie się dla oyczyzny, szlachetny sposób myślenia i rzadka prawość charakteru duszy, troskliwa piecza o swoich podległych, oraz łagod-

ne i przyjemne obcowanie w towarzystwach, iednały mu szczera miłość i poważenie u wszystkich którzy tylko z nim w iakichkolwiek byli stosunkach. Długa i ciężka choroba przecięła dni jego, od ranney bardzo młodości poświęcone oyczyźnie, a tak drogie dla takiey liczby jego przyjaciół i szacowników.

Dnia 7. b. m. Michał Pietrow, żołnierz z pułku gwardyi Preobrażenskiej, stał na straży u drzwi balustrady ogrodu letniego. Zdziwiony szybkiem wezbraniem wody, która mu wnet dosięgła wyżej pasa, nieustraszony ten na straży stojący żołnierz, nie chciał opuścić mieysca mu powierzonego, bez rozkazu swojego przełożonego; oparł się o kolumnę granitową, utrzymująca balustradę i oczekiwał spokojnie, nim go zmienią. Tym czasem wezbranie przybierało postać coraz groźniejszą, a życie Pietrowa było w największem niebezpieczeństwie. W tym sierzant rantowy, Tomasz Maliszew, otrzymawszy pozwolenie ratowania swojego towarzysza, rzucił się do wody, dobywa sił wszystkich, walczy z gwałtownością wiatrów i wód, w których aż do szyi się pogrążył, dla przełycia przestrzeni kilkuset sążni, aby się mógł dostać do owego mistrwożonego, stojącego na straży. Szczęściem dostał się do Pietrowa, i z największą trudnością sbałwa ci waleczni wojownicy, ocalaia sobie życie, pożytecznie poświęcane dla kraiu.

JW. Kawaler Paez de la Cadena, Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Króla Inci Katołickiego, i JW. Hrabia Ludolf, Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Króla Inci Oboiej Sycylii, mieli szczęście bydź przypuszczonemi ku wysłuchaniu u Jego Cesarzkiej Mości, dnia 23. b. m. i złożyli swe listy wierzitelne.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 31. Stycznia 1821: ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2, łót. 6 5/8 — detto po kr. 1, łót. 13 2/8 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2, łót. 8 6/8 detto po kr. 1, łót. 17 4/8 — bochenek chleba białego po kr. 1, funt — łót. 16 5/8 — detto po kr. 3, funt 2 łót. 16 1/8 — detto po kr. 6, funt 5 łót. 14 4/8 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 10 7/8 — detto po kr. 3, funt. 4 łót. 7/8 — detto po kr. 6, funt. 8 łót. 2 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 3 łót. 8.

© zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioney; oras zwywa się każdego, by wykroczenie przeciwne taryfic doniósł, a prócz zataienia nazwiska, przyzwoitą odbierze nagrodę.